

Predlogi tem za Slo-IGF 2017

Št.	Izberite področje, na katerem želite predlagati temo	Naslov predlagane teme (lahko jo kratko opišete)
1	Digitalne pravice	<p>Je svoboda izražanja na spletu ogrožena?</p> <p>Kako zagotoviti svobodo izražanja na spletu ob naraščajočih pozivih k regulaciji sovražnega govora, lažnih novic, preganjanju vseh vrst ekstremizmov in cenzuri? V ZDA je svoboda izražanja še zmeraj neodtujljiva pravica, medtem ko je bila v Evropi zaradi zgodovinskih razlogov omejena s kazensko zakonodajo. Zaradi različnih ekstremizmov države danes skušajo omejevati svobodo izražanja, ob preganjanju ekstremizmov pa želijo omejiti tudi spletno zasebnost. Kako omejiti nadaljnje širjenje spletnega ekstremizma? Današnji ad-hoc pristopi, samoregulacija in algoritmi za odstranjevanje vseh vrst "škodljivih" vsebin lahko posegajo v svobodo izražanja. Vodijo v nesorazmerne in preširoke ukrepe, ki ogrožajo svobodo izražanja.</p> <p>Svoboda izražanja mora ostati varovana človekova pravica in prost pretok informacij družbena norma. Namesto omejevanja je treba prednost dati predstavljanju nasprotnih argumentov. Kakršnokoli ukrepanje ali omejevanje svobode izražanja mora biti skrbno pretehtano, pri čemer mora biti zagotovljeno, da so omejitve izjema in da se ne omejuje morebitne legitimne razprave.</p> <p>V boju proti sovražnemu govoru si je treba prizadevati za mednarodne standarde, ki bodo vodilo pri odzivanju na posamezne vrste sovražnega govora. Kakršnekoli omejitve morajo slediti dosedanji ureditvi v Evropi, kjer je svoboda izražanja omejena s kazensko zakonodajo. Omejitve morajo biti torej zakonsko določene in ne arbitrarne, biti morajo sorazmerne in ciljno usmerjene, da bi se preprečilo neupravičeno omejevanje drugega, sicer legitimnega izražanja.</p> <p>Lažne novice so drug ekstrem, ki pa je deloma posledica naraščajočega populizma na spletu nasploh. Propaganda, zavajajoče informacije in novice, ki ne temeljijo na resničnih dejstvih so obstajale še pred široko uporabo interneta. S socialnimi omrežji se je okreplil populizem med političnimi in mnenjskimi voditelji — njihova priljubljenost je vse manj povezana z dejstvi, dejanskimi politikami, vrednotami in načeli, in zmeraj bolj s priljubljenostjo na socialnih omrežjih ter s širjenjem ljudem vsečnih sporočil in izjav, dobljenih celo z rudarjenjem podatkov. Pojav lažnih novic temelji na enakih principih, vprašanje pa je, kje to resnični vzroki ekscesne razširjenosti lažnih novic.</p> <p>Problem lažnih novic je zelo kompleksen. Ključno vprašanje je, zakaj so lažne novice fenomen postale prav sedaj? Je to zaradi velike polarizacije družbe (v socialnem smislu) ali zaradi načina delovanja dominantnih IKT podjetij, ki s svojimi algoritmi omogočajo, da so lažne novice uporabnikom bolj privlačne? Vloga dominantnih IKT podjetij vsekakor ni zanemarljiva. Zaradi njihovih algoritmov, profiliranja uporabnikov in personalizacije iskalnih zadetkov ipd. se ustvarjajo navidezni svetovi, v katerih se uporabnikom servirajo novice, za katere ponudnik (algoritem) meni, da jih zanimajo. Uporabniki socialnih omrežij so zaradi algoritmov omejeni pri preverjanju pristnosti informacij ali informacij celo sploh ne morejo pravočasno preveriti.</p> <p>Zato je pomembno poudarjanje kakovostnega novinarstva, ki temelji na preverjenih podatkih. Pomembna je tudi regulacija algoritmov, saj le-ti novice uporabnikom servirajo v skladu z njihovimi prepričanji, kot so jih identificirali ponudniki storitev v okviru profiliranja vsakega uporabnika.</p> <p>Za omejevanje vpliva lažnih novic je pomembno krepiti kritično mišljenje uporabnikov oz. državljanov nasploh. Pomembna je kakovostna izobrazba in digitalne veščine, s katerimi bodo uporabniki ohranili svojo suverenost v digitalnem svetu.</p>
2	Digitalne pravice	<p>Internet stvari in digitalne pravice</p> <p>Vseprisotne povezane naprave — internet stvari — posegajo ne le v vse pore našega življenja, ampak tudi v našo zasebnost in intimnost. Omogočajo nove načine reševanja družbenih problemov in nove gospodarske priložnosti, a hkrati ogrožajo temeljne človekove pravice. Lahko vzpostavimo zaupanja vreden ekosistem interneta stvari?</p>
3	Digitalne pravice	<p>Etično sporne poslovne prakse in kršenje otrokovih pravic pri oglaševanju telekomunikacijskih podjetij</p> <p>Telekomunikacijska podjetja pri oglaševanju svojih storitev brez omejitev uporabljajo otroke za promoviranje sodobnega družinskega stila življenja in uporabe mobilnih naprav. Vključevanje otrok v oglaševalske namene je ne le etično sporno, ampak lahko predstavlja tudi kršitev njihovih temeljnih človekovih pravic. Nujno bi bilo pregledati, v kolikšni meri to regulira zakonodaja, kakšne so EU smernice, priporočila UNICEF ter primerjalno ureditev in prakso v drugih državah.</p>
4	Dostopnost in digitalna pismenost	<p>Program digitalnega opismenjevanja Slovenije</p> <p>Učni načrti slovenskih šol ignorirajo potrebo po digitalnem opismenjevanju, zato smo slovenski državljani nepripravljeni na izzive informacijske družbe in neusposobljeni za službe, ki so vedno v večjem obsegu povezane z obvladovanjem IKT in razumevanjem digitalne družbe. Rešitev je sistematično digitalno opismenjevanje osnovno- in srednješolcev, ki ga mora uvesti Vlada RS; a ker se kurikuli ne bodo spremenili čez noč, je v vmesnem času treba iskati prehodne rešitve in uresničevati programe kot so delavnice medijske in digitalne pismenosti, delavnice programiranja idr.</p>
5	Dostopnost in digitalna pismenost	<p>Kako povečati digitalno pismenost srednje in starejše populacije?</p>

Št.	Izberite področje, na katerem želite predlagati temo	Naslov predlagane teme (lahko jo kratko opišete)
6	Dostopnost in digitalna pismenost	<p>Na internetu smo vsi enaki. Smo res? Pogovor o dostopnosti spletnih storitev za invalide (slepe, slabovidne, gluhe...) in starejše - kaj dela Vlada RS na tem področju, ali obstajajo priporočila za razvijalce in ali se jih držijo, o morebitnih iniciativah za izboljšanje dostopnosti storitev, predstavitev uspešne prakse, ...</p>
7	Etični in družbeni vidiki tehnologije	<p>Internet in demokracija Ali lahko demokracija prenese odprtost interneta, vplivanje na demokratične procese preko interneta, je filtriranje ali blokiranje interneta lahko tudi upravičeno ali legitimno</p>
8	Etični in družbeni vidiki tehnologije	<p>Vpliv odprtih tehnologij na suverenost posameznikov, njihovo družbeno participacijo in demokracijo Svet obvladujejo korporacije, ki imajo vizijo informacijske centralizacije. Vzpostavljajo se informacijske "oligarhije". Poleg "monopolov" na ravni iskalnikov in socialnih omrežij, se krepijo globalni ponudniki tudi pri storitvah t.i. delitvene ekonomije, monopolizacija pa se nakazuje še zlasti pri agregatorjih vsebin in storitev. Poslovni modeli, ki temeljijo na podatkovnem rudarjenju in trgovanju z osebnimi podatki, so tesno povezani z vzpostavljanjem t.i. računalniških farm, ki omogočajo popoln nadzor državljanov. Ti izgubljajo zasebnost, vse bolj so nadzorovani in vse manj suvereni. Poleg državljanov so informacijskim monopolom podrejeni tudi razvijalci ter ponudniki storitev in produktov. Prihodnost družbe in demokracije je vse bolj odvisna tehnologije, vprašanje pa je, ali lahko zaustavimo trend centralizacije, računalniških farm, podatkovnega rudarjenja, neetičnih poslovnih modelov, ki temeljijo na trgovanju z osebnimi podatki, in vse večjega nadzora? Lahko odprte tehnologije (npr. odprta omrežja, odprtokodni sistemi, odprti standardi ipd.) ter porazdeljeni sistemi okrepijo suverenost posameznikov, povečajo njihovo družbeno participacijo in izboljšajo demokracijo? Kako lahko povečajo vpliv državljanov na oblikovanje politik, izbiro političnih zastopnikov, oblikovanje zakonov ter prispevajo h krepitvi participacije državljanov v procesih odločanja in k neposrednejši demokraciji?</p>
9	Etični in družbeni vidiki tehnologije	<p>Kako zagotoviti odgovornost algoritmov in kako jih regulirati? Internet praktično na vseh ravneh temelji na algoritmi, ki usmerjajo promet med usmerjevalniki in strežniki, nadzirajo promet in zaznavajo morebitne kibernetske napade. Algoritmi imajo ključno vlogo v vse bolj personaliziranih spletnih storitvah — glede na uporabnikov profil optimizirajo iskalne rezultate, novice, oglasna sporočila, priporočila produktov in celo politična sporočila, ki se uporabniku prikazujejo na spletni strani oz. v spletni aplikaciji. Procesi odločanja v algoritmi temeljijo na mnogo dimenzionalnih uporabniških profilih, ustvarjenih na podlagi osebnih podatkov in uporabe storitev, ..., vključujejo pa lahko tudi strojno učenje. Vprašanje je, ali je zagotovljena dovolj velika preglednost algoritmov in kakšna je njihova zanesljivost? Kako zagotoviti odgovornost odločitev, ki jih sprejemajo? Je potrebna njihova regulacija in kdo naj jo izvaja? Je področje algoritmov lahko prepuščeno samoregulaciji na podlagi mednarodnih industrijskih standardov ali pa je treba vzpostaviti (mednarodni) strokovni nadzor?</p>
10	Kibernetska varnost in kriminal	<p>Bitka med zasebnostjo in varnostjo Vedno znova se na področju zasebnosti in varnosti srečamo s problemom, ko smo prisiljeni v izbiro med temi dvema koncepti. Kako upravičiti zasebnost in kako izenačiti razpravo, ki jo zagovorniki varnosti zmagujejo predvsem zaradi absurdnih trditev in skrivanja dokazov korisnosti?</p>
11	Mediji in digitalne vsebine	<p>Internet & TV</p>
12	Mediji in digitalne vsebine	<p>Medijska pismenost V skoraj vseh javnih razpravah se medijska pismenost osredotoča predvsem na obrtniško znanje uporabe in ne na kritičen odnos potrošnika/medijskega odjemalca do medijskih vsebin. Tako dobivamo vedno bolj nepismene državljanke na eni in vedno bolj povampirjene medije na drugi strani. Medijska pismenost bi morala biti prisotna v izobraževalnih procesih, nanjo bi morali opozarjati strokovnjaki in politiki - hkrati zadeva ne bi smela temeljiti na posameznih projektih nevladnih organizacij, temveč bi se morali medijske pismenosti lotiti sistemsko in na dolgi rok.</p>
13	Mediji in digitalne vsebine	<p>(Samo)regulacija medijev in lažne novice ("fake news") Zadnji val fenomenizacije t.i. lažnih novic se spopada z večnim problemom regulacije medijske krajine. Je samoregulacija (spletnih) medijev sploh mogoča, na kakšen način bi se morali lotiti regulacije?</p>

Št.	Izberite področje, na katerem želite predlagati temo	Naslov predlagane teme (lahko jo kratko opišete)
14	Odpрте tehnologije (infrastruktura, standardi, koda, podatki)	<u>Kibernetska varnost in kriminal (in odprte tehnologije)</u>
15	Odpрте tehnologije (infrastruktura, standardi, koda, podatki)	<p>Odprta omrežja lokalnih skupnosti so pomembna za zagotavljanje cenovno sprejemljivega dostopa do interneta</p> <p>Slovenska politika elektronskih komunikacij, ki jo potrjuje tudi zadnja novela zakona o elektronskih komunikacijah, vodi v ustvarjanje oligopolne strukture trga, ki se odraža v slabšem, manj kakovostnem in dražjem dostopu do interneta. Njene negativne učinke smo državljani najbolj občutili letos z visokimi podražitvami že tako dragih paketov.</p> <p>Visokohitrostni dostop do interneta je v Sloveniji večkrat dražji kot na konkurenčnejših trgih. Internet je najdostopnejši tam, kjer so države ne le omogočile, ampak tudi spodbujale gradnjo širokopasovnih omrežij lokalnih skupnosti. Razvoj državljskih pobud ponuja alternativen, demokratičen in trajnostni način gradnje in upravljanja infrastrukture elektronskih komunikacij in omogoča doseganje ciljev širokopasovnih politik.</p> <p>Dosedanja slovenska politika gradnje širokopasovnih omrežij ni prinesla zelenih učinkov, znaten del državljanov ostaja in bo še lep čas brez hitrega interneta, tisti, ki pa dostop imajo, zanj plačujejo več. Omrežja, ki jih gradijo lokalne skupnosti in organizacije po načelu od spodaj navzgor (ki je tudi temeljno načelo večdeležniškega upravljanja interneta) in na demokratičen način, predstavljajo gibanje, ki se v svetu vse bolj krepi in daje pozitivne rezultate. Lokalnemu prebivalstvu omogoča poceni in kakovosten visokohitrostni dostop do interneta.</p> <p>Boljša povezanost lokalnih skupnosti državljanom omogoča večjo družbeno vključenost, dostop do izobraževanja, pridobivanja veščin in inovacije, vse to pa dolgoročno zmanjšuje odvisnost lokalnega okolja od globalnih korporacij, ki obvladujejo digitalno gospodarstvo.</p> <p>Vloga in pomen lokalnih skupnosti so bile v dosedanjih politikah spregledane. Gradnja širokopasovnih omrežij je potekala centralno vodeno, prednost so imele točno določene oblike javno zasebnih partnerstev ter izbrani "tehnični" pogoji. Negativni učinki dosedanje politike se že kažejo s prevzemanjem lokalnih upravljavcev omrežij, zgrajenih v okviru dosedanjih projektov gradnje odprtih širokopasovnih omrežij.</p> <p>Novela zakona o elektronskih komunikacijah pa morebitno vlogo in pomen lokalnih skupnosti še dodatno zmanjšuje. Zaradi neučinkovitosti dosedanjih vladnih politik bo to negativno vplivalo na prihodnji gospodarski in družbeni razvoj Slovenije. Digitalno zaostajanje pa nenazadnje pomeni tudi izgubljanje nacionalne suverenosti in suverenosti državljanov. Ali lahko trend obrnemo? Kakšne zakonske spremembe so potrebne?</p>
16	Ohranjanje znanja v internetu prihodnosti	<p>e-Arhiviranje v internetu prihodnosti</p> <p>Current mainstream policy priorities seems to promote large scale digitization (i.e. digital by default) in all areas of our society (e.g. Smart Everything). ICT technologies such as IoT, Big Data, next generation internet/5G, cloud, robotics, etc. are becoming mature enough to really make this goal happen. However, it seems that these changes that we want to achieve have not been thought through from the point of view of sustainability, long term preservation and digital archiving point of view. Gamification, virtualization, softwarization, distributed nature and automation of processing, creation and management of the digital environment pose enormous risk to availability and sustainability of the whole digital ecosystem (data, applications, infrastructure) and thus whole digital knowledge in the long run. It seems that this important problem area has been out of scope in thinking about our digital future. As one of "the fathers of the Internet", Vint Cerf puts it: "Unless we face this challenge in a direct way, the truly impressive knowledge we have collectively produced in the past 100 years or so may simply evaporate with time".</p>
17	Prihodnji izzivi in priložnosti pri upravljanju interneta	<p>Politicizacija upravljanja z internetom</p> <p>Kako poskrbeti, da se bo internet governance iz teme, ki jo razumejo in upoštevajo predvsem tehnično-strokovni del javnosti, preselil v domeno širše politike in jo tako približati splošni javnosti, odločevalcem in industriji? Kako doseči prepoznavnost pomembnosti te teme, koga bi morali bolj spodbujati k udeležbi?</p>

Št.	Izberite področje, na katerem želite predlagati temo	Naslov predlagane teme (lahko jo kratko opišete)
18	Prihodnji izzivi in priložnosti pri upravljanju interneta	<p><u>Kako družbene in tehnološke spremembe oblikujejo internetni prostor (prihodnosti)?</u></p> <p>Veliko je aktualnih tem, povezanih z upravljanjem interneta, katerih obravnavo se zdi ta trenutek nujna. Pomembnejši pa je pogled v prihodnost. Kakšne so posledice zanemarjanja prihodnosti, vidimo na številnih področjih digitalne razvitosti — od veščin, infrastrukture in storitev do pripravljenosti na digitalno transformacijo —, kjer kot družba zaostajamo.</p> <p>Učinki današnjih ukrepov so srednjeročni ali celo dolgoročni, zato je vprašanje, ali lahko pogled v prihodnost sploh zanemarimo pri načrtovanju današnjih politik in snovanju zakonodaje? Ali vemo, kako bodo prihodnji razvoj internetnega prostora zaznamovale tehnologije, ki vstopajo v ospredje: vseprisotno računalništvo, umetna inteligenca, navidezna resničnost, internet stvari ter računalništvo (npr. virtualni asistenti), ki temelji na sintezi in prepoznavanju naravnega govora. Kako bodo te tehnologije vplivale na internet, kot ga poznamo, na družbo kot celoto in vodenje v svetu, prežetim z umetno inteligenco in digitalnimi tehnologijami "prihodnosti"?</p> <p>V katero smer gre razvoj? Katere teme stopajo v ospredje in katera vprašanja se porajajo? Kako bodo tehnološke spremembe vplivale na internet, kakršnega poznamo danes, in kako na upravljanje interneta? Kakšne voditelje potrebujemo, da bodo prepoznali priložnosti in družbo usmerjali v času korenitih tehnoloških in družbenih sprememb?</p> <p>Bistvo dialoga o upravljanju interneta ni iskanje dokončnih odgovorov, pač pa postavljanje pravih vprašanj ter iskanje odgovorov skozi enakopraven, vključujoč in strpen dialog — s soočenjem in izražanjem različnih mnenj. Kakšna je v tem pogledu slovenska internetna skupnost? Je dovolj odprta, da se lahko sooči z izzivi prihodnosti?</p>
19	Prihodnji izzivi in priložnosti pri upravljanju interneta	<p><u>Kako ohraniti odprt internet ob naraščajočem nacionalizmu in prizadevanjih za večji državni nadzor nad internetom?</u></p> <p>V svetu se vse od svetovne konference o mednarodnih komunikacijah (angl. World Conference on International Telecommunications – WCIT-12) kaže tendenca o omejevanju odprtega interneta, večjem državnem nadzoru nad internetom in selitvi nekaterih pristojnosti iz okvira sedanjega večdeležniškega sistema upravljanja in organizacij, kot je ICANN (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers), pod okrilje Mednarodne telekomunikacijske zveze (angl. International Telecommunication Union – ITU).</p> <p>Za temi pobudami stojijo nekatere največje države v razvoju, ki so v času WCIT-12 zavezništvo sklenile z Evropskim združenjem telekomunikacijskih operaterjev (angl. European Telecommunications Network Operators' Association – ETNO).</p> <p>Za večji državni nadzor nad internetom se presenetljivo zavzemajo nekatere mednarodne nevladne organizacije, kot je Internetni socialni forum. Želja po državnem nadzoru interneta je izražena tudi v Sloveniji. Kot vidimo v tujini, so tovrstne tendence lahko prisotne celo v nevladnem sektorju. Ob tem ko se Slovenija uvršča med države, kjer ima vlada neposredno pristojnost nad upravljanjem pomembnih funkcij za delovanje interneta, so prizadevanja za večjo vlogo države pri njegovem upravljanju toliko bolj presenetljiva.</p> <p>Tako v EU kot v Sloveniji se o ključnih vprašanjih upravljanja interneta politika in gospodarstvo, zlasti največja podjetja oz. korporacije, pogovarjata neposredno. V Sloveniji je v te pogovore, ki praviloma potekajo mimo javnosti, neposredno vpet celo del tehniške stroke. Zanje je večdeležniški model upravljanja interneta morda manj privlačen.</p> <p>Ob tej asimetriji vplivanja in informacij se postavlja vprašanje, kako vzpostaviti enakopraven in vključujoč večdeležniški dialog o upravljanju interneta? Kako okrepiti kompetence nevladnega sektorja, ki si mora ob tem prizadevati za svojo neodvisnost in integriteto, da bo lahko odpiral teme, pomembne za državljane, in prispeval k dialogu o upravljanju interneta?</p> <p>Kako ohraniti odprt internet na mednarodni ravni? Kako ohraniti obstoječi večdeležniški model upravljanja? Kakšno vlogo ima pri tem obstoječa zakonska ureditev odprtega dostopa do interneta in drugih vidikov upravljanja interneta na ravni EU oz. v Sloveniji?</p>
20	Zasebnost in varstvo osebnih podatkov	<p><u>Vgrajena zasebnost (Privacy by default)</u></p> <p>Zasebnost v digitalnem prostoru vedno bolj predstavlja obvezni element in ne samo eno od možnosti. Uporabniki se je vedno manj zavedajo, hkrati so posledice vdorov in zlorab zasebnosti vedno hujše.</p> <p>Kako doseči čimbolj široko prepoznavanje varovanja zasebnosti kot ene ključne lastnosti strojne/programske opreme, kako spodbujati privacy by default koncept in kako na to opozoriti uporabnike?</p>